

ARNHEM 18 OKTOBER 2020

Voor wie de Volkskrant leert is dit misschien bekend: Fokke Obbema is journalist bij deze krant.

Op zaterdag, 1 april 2017 kreeg hij midden in de nacht een hartstilstand. Dankzij accuraat optreden van zijn vrouw en van de ingeschakelde hulpverleners, kwam zijn hart weer op gang.

Een ingrijpende ervaring. Een ervaring die veel vragen bij hem oproept. Een vraag zoals deze: Waarom is mij dit overkomen?

Dat werd een knellende vraag.

Om antwoord te vinden heeft Obbema veel mensen geïnterviewd. Interviews die regelmatig in de Volkskrant verschijnen.

In 2019 is een boek met interviews verschenen met als titel: De zin van het leven, gesprekken over de essentie van ons bestaan.

Nu naar ons zelf.

Hoe heeft u de afgelopen tijd doorgebracht? Heeft u het moeilijk gehad? Hoe was dat hier in de gemeente? Weten we dat, weten we dat van elkaar?

Soms weet je van de ander hoe het is, maar weet je ook echt van elkaar.

Er bestaat ook verborgen verdriet, er bestaan ook verborgen tranen. In hoeverre ken je elkaar en in hoeverre kun je elkaar bijstaan?

Stel je eens voor dat je alleen op de wereld bent. Wat is dan de zin van je bestaan?

In het scheppingsverhaal in Genesis 2 vers 18 staat dit: En de Here God zei: Het is niet goed, dat de mens alleen zij.

Wat heeft de ander te maken met de zin in ons bestaan?

Het is niet goed dat de mens alleen zij. Wat kunnen we voor elkaar betekenen?

Kun je voor een antwoord de bijbel gebruiken?

Het eerste deel van onze bijbel is ons oude testament. Dat is het deel waar de joden gebruik van maken. Bij hen heet het Tenach.

En de eerste vijf boeken daarvan, Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri en Deuteronomium, dat deel is de Thora. Thora betekent Leer, Instructie of Wet, Leefregels.

Leefregels. De Thora is een politiek manifest, dat wil zeggen: Daar vind je regels, voorschriften om naar te leven, regels voor je dagelijks leven. Regels die bedoeld zijn om de samenleving in stand te houden. Regels die bijdragen aan een samenleving waarin mensen op een goede manier samenleven zodat er recht en gerechtigheid is voor een ieder in de samenleving. Vooral aandacht voor hen die het, het meest nodig hebben: de wees, de weduwe en de vreemdeling. Wij zeggen dan: de mensen die het moeilijk hebben in de

samenleving. Mensen die hulp nodig hebben, op welke manier dan ook.

Je vindt dit in de Thora en ook bij Jezus. Jezus, hij is sprekend God. Daar bedoel ik mee dat Hij, op zijn manier de Thora, de leefregels weergeeft in de tijd van de Romeinse bezetting.

Heb God lief, heb je naaste lief.

LEZING: Lucas 10: 25-29

Vragen stellen en hoe doe je dat?

Deze wetgeleerde stelt een vraag; wat is het doel van zijn vraag? Hij kent de wet, hij kent de Thora, hij weet het antwoord wel. Er staat dan ook dat hij een vraag stelt om Jezus te verzoeken. Hij probeert Jezus klem te zetten. Hij stelt een vraag met een verborgen agenda.

Jezus laat hem zelf het antwoord geven maar, om toch te ontsnappen stelt hij nog een vraag: Wie is mijn naaste? Dan vertelt Jezus het verhaal van de Samaritaan en de beroofde man.

Er zijn ongemakkelijke vragen, vragen waarop je van een ander een antwoord verwacht.

Door je vraag aan de ander te stellen, verwacht je ook een antwoord van de ander. Beter kan het zijn om de vraag aan jezelf te stellen. Maar daar wel de ander in te betrekken.

Wie is mijn naaste: hoe kan ik een naaste voor een ander zijn?

Is er hoop: hoe kan ik de ander hoop geven?

Zal er ooit vrede zijn of zoals in een lied, Geef vrede Heer, geef vrede: hoe werk ik zelf aan vrede?

Wat kan ik doen? Vraagt iemand.

Wel, we kunnen iets doen op onze eigen vierkante meter. Dat is de plaats waar je leeft. De vierkante meter die altijd bij je is, die zich ook verplaatst naar een gebied of naar mensen waar hulp geboden is.

Daar ga ik dan met mijn vierkante meter. Ik ben bij de draaideur bij Albert Heijn, ik wil naar binnen gaan maar ik zie daar een jonge vrouw zitten. Zij komt uit Roemenië. Een land met armoede, waar moeilijk een bestaan is te vinden. Hier rekent zij op ons om zelf te bestaan. Om, met onze hulp voor haar familie een bestaan mogelijk te maken.

Je raakt in gesprek met iemand van 85 jaar die altijd een groot verdriet met zich meedraagt. Zijn kind is op jonge leeftijd overleden. Zijn verborgen verdriet en verborgen tranen worden zichtbaar. Wat kun je voor hem doen?

Ineens ligt mijn vierkante meter in een rampgebied waar mensen dringend hulp nodig hebben. Er wordt

een nummer bekend gemaakt waarop je geld kunt storten.

Leven met elkaar en voor elkaar is een waarde. Aan die waarde zijn normen, is gedrag verbonden. Wat ga ik doen? Daden gaan woorden te boven zeggen wij.

Niet ieder voor zich, geen individualisme, geen egoïsme maar betrokken zijn op elkaar. Die betrokkenheid manifesteert zich in ontmoeting. Waar sprake is van een werkelijke ontmoeting, daar is God aanwezig.

Daarbij gaat het om de ander. In de ontmoeting ben je op zoek naar het goede. Daarin kom je steeds weer bij de samenleving uit.

Want het goede is niet iets individueels maar van het grote geheel, van de samenleving, want alles is één.

De omgeving van de mens zijn je medemensen.

DE ANDER EERST.

Dat geeft aan hoe belangrijk het geheel, hoe belangrijk de samenleving is. In de samenleving, daar functioneert de mens. Alles is één.

In onze geschiedenis is godsdienst door waarden, normen, geboden en voorschriften bedoeld om de samenleving in stand te houden.

Zin en zingeving richt zich op de ander en daardoor kun je zelf een zinvol leven leiden.

Is er hoop? Ja, je kunt ook voor hoop zorgen. Hoop is ook een verplichting, een verplichting naar de ander. Geloven is niet vrijblijvend.

God is de zin van ons bestaan en dat vinden we in de voorschriften van de Thora. Er is een grote, misschien wel oneindige verantwoordelijkheid voor de ander.

Wij zijn een doopsgezinde gemeente. Wanneer zijn wij gemeente, wat hebben wij gemeen, wat hebben wij gemeenschappelijk? Vroeger hadden mensen ook gemeenschappelijke grond, de meenth of het mientje. In Friesland spreken wij over mienskip. Zo'n woord heeft veel met samen te maken. In Twente noemen ze dat noaberschap: elkaar nabij zijn, elkaar bijstaan. Is er hoop, is er bemoediging?

Veel, zal van ons afhangen.

Wat gaan wij doen, wat kunnen wij doen op onze vierkante meter? Een ieder met eigen mogelijkheden. Wat je doet, het is altijd belangrijk. Wat je doet is genoeg.

Zelf je verantwoordelijkheid nemen. Betekenisvol zijn voor de ander. Daar vind je de zin in je leven.

De omgeving van de mens zijn je medemensen.

AMEN

